

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL LIBRARY
ПРОВІНСІАЛЬНА БІБЛІОТЕКА
MANITOBA

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Address:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

PIK VII.

Ч. 64.

ЧЕТВЕР, 28. ТРАВНЯ 1925.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, MAY 28th, 1925.

No. 64.

VOL. VII.

Французькі війська в Мароко відступають перед повстанцями

АРМІЯ ЛЬОПТЕ ЕВАКУВАЛА В РАЙОНІ РІКИ КВЕРГА 30 ОБЛЯЖЕНИХ ПОСТВ.

Французи концентрують тепер всі свої сили для оборони Фезу, столиці французького Марока.

ПАРИЖ, 27. травня. — Міністерство закордонних справ оповістило, що французькі війська в Мароко, які ведуть війну з повсталими Ріфами, евакуували в районі ріки Кверга 30 обляжених постів.

Урядовий комунікат каже, що Французи концентрують тепер всі свої сили для оборони Фезу, столиці й найбільшого міста в Мароко. Вони нагромаджують війська в Бібане й Тунат, котрі то пости контролюють дорогу до Фезу.

Обляжені Ріфами гарнізони терпіли від голоду, спеки і

спраги. Многих жовнів вратовано від смерті лише при допомозі аеропланів, які кидали обляженим поживу й інші засоби.

Неурядові звідомлення кажуть, що підчас відступу Французи втратили около 100 людей в убитих, між ними сімох офіцерів.

ПАРИЖ, 27. травня. — Останні звідомлення кажуть, що Абд-Ель-Крім, провідник Ріфів, приготується до нової бою з Французами й планує кинути проти французької армії найменше 30 тисяч людей.

Французи доносять про перемогу мароканського племені.

Французькі війська розпочали офензиву проти повсталих Ріфів під проводом Абд-Ель-Крима.

ФЕЗ, Французьке Мароко, 26. травня. — В останньому французькому комунікаті неохочо повідомляється про перемогу племені Джебаля, яке збунтувалося проти Французів і прилучилося до Ріфів.

Комунікат каже, що провідник Ріфів Абд-Ель-Крім дав своїм новим союзникам певну кількість машинних крисів.

ФЕЗ, Французьке Мароко, 27. травня. — Французькі вій-

ська розпочали нову велику офензиву проти повсталих Ріфів під проводом Абд-Ель-Крима.

В наступі беруть участь всі три колонни французької армії в Мароко.

ПАРИЖ, 27. травня. — З урядового жерела оповіщено, що Франція й Іспанія дійшли до порозуміння відносно спільної акції проти Ріфів в Мароко.

Прем'єр Пенлеве відбув конференцію з Люї Мальві.

Переговори між французьким представником і еспанським урядом пішли після бажання Французів.

ПАРИЖ, 25. травня. — Прем'єр Пенлеве відбув конференцію з Люї Мальві, що повернувся вчора з Мадриду, де вів переговори з еспанським урядом в справі спільної акції проти Ріфів в Мароко.

Уважають, що слідуючим кроком в мароканській ситуації буде залучена французько-іспанська офензива проти Абд-Ель-Крима, щоб цілковито розбити його сили.

Хоч вислід місії Мальві до Мадриду не є оповіщений, то проте французький прем'єр повідомив пресу, що переговори з еспанським урядом пішли так, як Французи собі бажали.

Якщо Іспанці рішаються прилучитися до Французів в боротьбі проти Ріфів під проводом Абд-Ель-Крима, то війна проти повстанців перенесеться на еспанську територію.

Іспанці бомбардують і палять хати селян в Мароко.

Іспанський уряд нехтує всі договори і по звірському розправляється зі старцями й дітьми.

ЛОНДОН, 25. травня. — Англичанка Дроммонд-Гей написала лист з Тангієру до "Дейлі Експрес", в якому каже, що еспанські авіатори бомбардують і палять селянські хати в Мароко, проганяючи сотки тисяч людей до Тангієру, який вже є переповнений голодними й хорими втільцями.

Дроммонд-Гей обвинувачує еспанський уряд, що він нехтує всі договори і по звірському розправляється зі старцями й немічними особами та дітьми.

Вона каже, що ночами сильні прожектори освітлюють гори. Якщо вони відкривають, що в певному віддаленні від майнів живуть люди, тоді військові висаджують їх доми або прошиває їх кулями. Еспанські жовніри, каже вона, відкрито нападають на села в неутраляльній пологості й їх рабують.

Серед втікачів поширилася віспа й забирає їх десятками. Втікачам загрожує також тиф і холера.

Болгарський король Борис підписав смертні присуди.

Влада має в своїх руках трох засуджених: Петра Загорського, адвоката Марка Фрідмана і Юрія Коєва.

СОФІЯ, Болгарія, 26. травня. — Болгарський король Борис підтвердив вчора смертні присуди на трох революціонерів, що були засуджені військовим судом за співучастя у виважженні катедри в Софії.

Є ще перші смертні присуди, які король Борис колибудь підтвердив. Він заявив, що заговор опраудує присуди смерті.

Засудженими на кару смерті є оці: захристиян катедри Петро Загорський, адвокат Марко Фрідман і Юрій Коєв.

Тепер, коли король Борис підтвердив смертні присуди, державна прокуратура надіється, що він одобрить також інші смертні присуди, видані на більшовицьких заговорників.

Найвищий суд Фінляндії розв'язав комуністичну партію.

Фінляндський уряд заборонив більше як 300 відділів ріжних робітничих організацій в країні.

ГЕЛЬСІНГФОРС, Фінляндія, 21. травня. — Найвищий апеляційний суд у Фінляндії признав діяльність фінляндської Комуністичної Партії незаконною і прикавав її розв'язати.

Рівночасно фінляндський уряд рішив розв'язати 97 інших комуністичних організацій, що знаходяться в тісних зв'язках з Комуністичною Партією.

Депеша з Гельсінгфорсу доносить, що фінляндський уряд видав розпорядок, на підставі котрого ліквідується більше як 300 відділів ріжних робітничих організацій.

Рівночасно державна прокуратура видала приказ арештувати 2,000 членів і урядників тих організацій. Вона обвинувачує їх в протидержавній діяльності.

Мороз наробив шкоди фермерам в злучених державах.

З Торонто повідомляють, що в багатьох місцевостях західної частини провінції Онтеріо падав сніг.

ШКАГО, 26. травня. — Протягом останніх трох днів мороз наніс шкоди фермерам середньо-західних стейтів на міліони доларів.

Консервативні обчислення вказують, що пшениця й кукурудза зістали знищені на 25 до 30 процент, а овочів навіть ще більше.

В кількох місцях урожайного кукурудзяного пояса треба буде зовсім наново сіяти кукурудзу. Це опізнити доспілості урожаю і в осені його можуть захопити морози.

Мороз, що пошкодив засівам, захопив такі стейти: Небраска, Айова, Кензас, Мізури, Іллінойс, Індіана, Оклахома, Міссисіпі й Пенсільванія та Північна Дакота. Менший мороз був в стейтах Огайо й Кентакі.

ТОРОНТО, 26. травня. — З багатьох місцевостей в західній Онтеріо доносять, що там падав сніг. Заходить побоювання, що острі зимно може нанести багато шкоди овочам.

Польщу не обов'язують постанови конференції в Женеві.

Всі країни, що граничать з С.Р.С.Р., виключені від виконування постанов про контролю торгової зброєю.

ЖЕНЕВА, Швейцарія, 23-го травня. — На вчерашньому засіданні міжнародної конференції делегати Франції і Злучених Держав признали слушними догадання Польщі, щоб постанови конференції не були обов'язуючі для держав, що сусідують з Радянським Союзом, поки радянський уряд не згодиться визнати постанови конференції про контролю торгової зброєю й амуніцією.

Польська делегация домагається такого застереження для Польщі й Румунії. На пропозицію американської делегации його поширено на всі країни, що сусідують з С.Р.С.Р. Головним аргументом за таким застереженням було твердження польської делегации, що з боку Радянського Союзу цим державам загрожує велика небезпека.

Конференція згодилася, щоб це застереження було правомисльним на протяз двох років. Коли-б в тому часі Радянський Союз підписав протокол конференції, тоді була-б скликана нова конференція для ревізії протоколу.

Боротьба між комуністами і фашистами в Лондоні.

ЛОНДОН, 25. травня. — На Трафалгарській площі в Лондоні прийшло вчора до боротьби між комуністами і фашистами, коли ці останні обходили "Емпайр дей". На місце боротьби наспіла поліція і розігнала воюючі сторони.

Двох провідників бійки арештовано. Зі сторони комуністів зібрав арештований студент Макензі, а зі сторони фашистів якийсь Лік.

Підчас експлозії убито і ранено 300 осіб.

ПЕКИН, Китай, 27. травня. — З Мукдену доносять, що підчас великої експлозії в тамошньому арсеналі убито і ранено 300 осіб.

Експлозія сталася серед ночі з невідомої причини. Будинки, що находилися 1,000 метрів від місця експлозії, зістали завалені.

40 людей втопилося з кораблем.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 25. травня. — При виході до Босфору затонув малий турецький прибережний корабель разом з 40 пасажирами й моряками.

Велика буря в окрузі Ангорі спричинила багато шкоди домам і засівам та перервала комунікацію між Константинополем і Ангором.

Нема роботи для імігрантів.

В домінійській іміграційній салі у Вінніпегу сидить тепер около 200 імігрантів, очікуючи на обіцяне заняття. Час сівби скінчився і на фармах робітників тепер не потрібно, а на залізних дорогах теж нема вже де їх примістити, отже мусять ждати.

Тим часом з Європи приїждять сотки нових імігрантів.

Франція задержує амбасад у Ватикані.

ПАРИЖ, 27. травня. — Між урядом і опозицією в сенаті прийшло вчора до угоди, на підставі котрої французька амбасада при Ватикані буде задержана.

С.Р.С.Р. не вишле делегатів до Цірку.

МОСКВА, 21. травня. — Радянський уряд відмовився вислати своїх представників на міжнародній агрономічний конгрес в Цірку з тої причини, що він скликається в Швейцарії.

Радянський Союз дав до зрозуміння, що не буде брати участі в ніякому конгресі, який підписати скликається в Швейцарії, де не карають за убійство радянських делегатів.

Німеччина готова підписати договір.

ЖЕНЕВА, Швейцарія, 26-го травня. — Німеччина заявила вчора офіційно, що є готова підписати міжнародний договір, який забороняє би уживати підчас війни трійливі газати інші подібні хемічні виробы.

Судьба експедиції кап. Роалда Амундсена невідома.

Др. Скаттум, президент Норвежського Географічного Товариства, заявляє, що Амундсен полетів через бігун до Аляски.

ОСЛЬ, Норвегія, 26. травня. — Минуло повних п'ять днів від часу, як капітан Роалд Амундсен вибрався літаком зі Шпіцбергену до північного бігуна, і про нього нема ніякої вістки.

Наспівші тут звідомлення про бурі на далекій холодній півночі ще збільшують занепокоєння про судьбу експедиції Амундсена.

Вітри, які лютують тепер в підбігунових околицях, могли опізнити поворот Амундсена. Якщо буря буде продовжуватися, то полет аеропланом буде майже неможливий.

Доктор Скаттум, президент Норвежського Географічного Товариства, вважає, що неправдоподібним є, щоб Амунд-

сен висів на бігуні. Він вірить, що дослідник потайки планував перелетіти до Аляски і відкрити базу між східним Сибіром і Аляскою. Цей простір ніколи не був досліджений і Амундсен планував минулого року включити його в свою подорож.

Погляд, що Амундсен планував продовжати полет до Аляски, піддержують також інші, включно з Адольфом Гульмом, славним бігуновим авторітетом, який каже, що Амундсен приготується на що можливість і при допомозі Гуля виготовив мапу для своєї орієнтації на випадок, як рішиться летіти через бігун на другий бік світа.

Др. Нансен не боїться за судьбу експедиції Амундсена.

Славний дослідник каже, що Амундсен може дати собі раду серед всякого рода труднощостей і перешкод.

КОПЕНГАГА, Данія, 26. травня. — Газета "Екстрабладет" надрукувала вчора інтерв'ю з д-ром Фрідтофом Нансеном, норвежським дослідником підбігунових областей, в якому він між иншим сказав:

"Ніхто в Норвегії не є занепокоений судьбою Амундсена. Він може дати собі раду серед всякого рода труднощостей і перешкод. Нема причини дивуватися ізза нього".

ЛОНДОН, 26. травня. — Командант К. Г. Преструд, морський атташе при норвежській

легації в Лондоні, який товариш Амундсена підчас його експедиції до поладневого бігуна в 1912 році, не думає, що є яка причина боїтися за його життя.

Преструд заявляє, що неможливим є вказати місце бігуна з воздуха і що експедиція могла спуститися на долину 50 або 75 миль від бігуна. В такому випадку її треба було-б робити обчислення, де вона якраз находиться, і йти пішки до бігуна. Може забрати два або три дні часу, заки буде знайдено точне місце бігуна.

Процес проти 49 естонських комуністів в Дорпаті.

ДОРПАТ, Естонія, 21. травня. — Тут розпочався вчора процес проти 49 комуністів, яких обвинувачується в участі в протидержавній змові.

Поліція каже, що впала на сліди заговору й арештувала його провідників. Потім в її руки попало багато документів і вона перевела масові арештування.

Ставропігійський інститут остає в руках москвофілів.

ЛЬВІВ. — Польське міністерство внутрішніх справ відкинуло рекурс д-ра Степана Федака проти розпорядження з 16. лютого 1922 р., яким уневажено дотеперішній вибір членів Ставропігійського Інститута. На цій підставі львівське воевідство розпорядило передати майно Ставр. Інститута, який "управляв" досіль "державний комісар" Третяк, до рук Виділові, "вбраному" 2-

травня 1924 р. під зорким оком влади імущих.

Дня 25. квітня зранку дирекція поліції перевела формальну передачу з рук "комісара" Третяка в руки "сеніора" Третяка та ще двом його партійним побратимам: Заяцеві і Сивулякові. Вулиці польської газети радють, що Ставропігійський Інститут, одна з найстарших українських стійок, опинився у "власних" руках.